sportul Magazin

ADEVĂRURI

Drumeția te învață mai mult decît 10 biblioteci la un loc.

(Nicolae IORGA)

Intărind mușchii în mod rațional, orice tînăr va cîștiga și mai multă agerime a minții.

(Pierre de COUBERTIN)

Fotbalul este sportul-rege, iar atletismul este baza sportului.

(Albert CAMUS)

Nu poate fi sportiv complet acela care n-a reușit să adauge rezistenței sale fizice și o mare rezistență psihică

(Ernest HEMINGWAY)

Sportul și Arta cuceresc lumea datorită limbajului universal, pe care-l utilizează amîndoi.

(Dr. Henry POURET)

Adevăratul sportiv întrunește, în proporții egale, pasiunea și luciditateea, atît în pregătire, cît și în lupta directă cu adversarul. De aceea, pentru a urca toate treptele performanței, el trebuie să țină seama și de datele furnizate de știință, dublîndu-le cu întreaga dăruire personală în orice întrecere.

(Dr. Iuliu HAȚIEGANU)

Culese de
D. MORARU-SLIVNA

SPORTUL ȘI CULTURA

Că între aceste două feluri de activitate există o strînsă interdependență, o simbioză, sîntem datori s-o recunoaștem, deși unele păreri — din fericire rătăcite — încearcă fără succes să facă o separație între ele.

— Ciud mai am timp să citesc și la ce mi-ar folosi asta? — mă întreba, ironic, zilele trecute, un prieten al meu, boxer. Mi-ar crește oare rezistența la loviturile adversarului dacă l-aș citi pe Sadoveanu, de pildă?

În cursul unei gale, amicul meu, boxerul, și-a lovit intenționat adversarul cu capul, deschizîndu-i arcada, fără ca arbitrul de ring să observe. L-am văzut pe prietenul meu jubilînd cînd arbitrul l-a declarat învingător prin oprirea luptei.

Ce legătură au toate astea cu cultura?

Cred că o cultură cît de cît pusă la punct îți dă în primul rînd sentimentul loialității, al acelui „fair-play" de care se vorbește atît de mult și al respectului față de adversar, împiedicîndu-ne să facem uz de mijloace necinstite, lăturalnice, pentru a ne apropria victoria.

Cultura (și aici nu spun un lucru nou, ba chiar dimpotrivă) ne excită fantezia și imaginația, ajutîndu-ne în „focul" luptei sportive să găsim cu iuțeala reflexelor, mijloacele cele mai adecvate de a ne mișca în teren.

Drumurile sportului și culturii se întîlnesc, cele două activități conlucrînd armonios, completîndu-se.

Mai este oare nevoie să amintim că George Călinescu — sobrul om de cultură — făcea o veritabilă demonstrație de virtuozitate în puținele dar consistentele cronici sportive pe care le-a redactat și pe care le-a reluat apoi, fragmentar, în primul său roman?

Mai este oare nevoie să ne amintim că Ionel Teodoreanu era un pasionat tenisman și jucător de oină și că excelentul analist Camil Petrescu a inițiat la noi în țară prima revistă de fotbal?

Mai este oare nevoie să ne aducem aminte că Antoine de Saint-Exupéry era un virtuoz al pilotajului, că Hemingway era un polisportiv recunoscut, și că renumitul fizician, laureat al premiului Nobel, Nils Bohr, a apărat în tinerețe culorile echipei naționale a Danemarcei?

Oare documentele atît de bogate ale istoriei nu ne reamintesc, de cîte ori le citim, că grandioasele olimpiade ale elenilor erau o împletire fericită și organică a virtuților fizice cu cele intelectuale? Nu putea fi învingător olimpic acela care nu știa să însăileze măcar cîteva versuri.

Ne folosim de-atîtea ori de proverbul „mens sana in corpore sano", poate chiar prea mult pentru a mai avea asupra noastră puterea de convingere necesară. Multilateralitatea este — la urma urmei — o coordonată caracteristică numai omului.

Un ilustru profesor și publicist opina, cîndva, în favoarea instituirii unor probe intelectuale, unor teste de cultură. Oricum, gradul de cultură este de multe ori precumpănitor în încleștarea fizică (și nu e vorba aici de nici un paradox), acesta sporind calitățile în primul rînd tactice ale sportivului, și nu știu dacă există două discipline sportive în care tactica să nu fie organic necesară. Gradul de cultură ridicat disciplinează mintea și ordonează judecata logică.

Nu, nu prietene, dacă ai cîți mai mult, nu ți-ar crește rezistența la loviturile adversarului, dar sînt sigur că te-ar ajuta în mare măsură să le eviți!

prof. ANATOL GHERMANSCHI

SFATURI PENTRU ÎNCEPĂTORI LA...

... SCHI: nu confundați pîrtia cu un tobogan.

... TIR: nu căutați să auziți un bîzîit, cînd vi se vorbește despre „muște"

... BOX: nu vă lăsați intimidați de corzile ringului. Se poate trece, în caz de dificultate, peste sau printre ele.

... ARUNCAREA CIOCANULUI: nu vă opriți brusc din rotire decît, eventual, după ce ați dat drumul ciocanului. Altfel vă veți afla între ciocan și nicovală.

... POLO: nu vă străduiți să marcați goluri cu piciorul.

... POPICE: nu încercați, nici în glumă, să lansați bila cu... capul.

M. BONDA

Răspunde Ion Postașu

WALTER KRUCH, JIMBOLIA. **„Unii colegi susțin că, în anul 1960, într-un meci de campionat dispuat la București, Steagul roșu, după ce conducea cu 3—0 la pauză, în fața echipei C.C.A.**

(Steaua), pînă la urmă ar fi pierdut cu 4—3. Eu nu cred". Nici brașovenilor nu le-a venit să creadă! Dar au pierdut partida, și nu cu 4—3, ci cu 5—3.

VLADA TEPELUȘ, BUCUREȘTI. Multumese pentru urări. Credeam, însă, că ați înțeles că nu putem folosi spațiul, și așa restrîns, al acestei rubrici, pentru dueluri epigramistice. Actualitatea sportivă vă oferă subiecte mult mai interesante decît modesta mea persoană.

NICOLAE PAGINU, BUCUREȘTI. Aveți dreptate: fotografia respectivă reprezenta o fază din meciul România — Cehoslovacia, și nu din partida România — Țara Galilor.

VICTOR LIXANDROAIA, RÎMNICU VÎLCEA. **„V-am luat ca arbitru. Eu știu că, în primul meci al oltenilor în divizia A (Universitatea Craiova — Steaua 0—4), portarul Suciu s-a ciocnit cu Lovin, accidentîndu-se. Un prieten susține, însă, că s-ar fi ciocnit cu coechipierul său, Dumitru Niculae".** Rezultatul ar fi fost același! Dar, jucătorul care l-a accidentat atunci pe Suciu a fost Lovin.

N. CONSTANTIN, CLUJ. Am citit poezia „Răzbunarea lui Ilie". De fapt, este vorba de o răzbunare a dv. pe mine sau pe cititori. Și nu știm să vă fi făcut ceva!

M. TIȚNACIU, BUCUREȘTI. **„Marele om al fotbalului românesc", cum îi spuneți dv., nu fără dreptate, lui Petre Steinbach, are 67 de ani. Să-i urăm, împreună, sănătate și viață lungă. El n-a părăsit nici acum lumea fotbalului, îndeplinind funcția de consilier la divizionara bucureșteană C., Unirea Tricolor.**

MIRA PETRESCU, URZICENI. N-aș putea să vă spun dacă Steaua se gîndește să înființeze o echipă feminină de fotbal. Gurile rele afirmă că ar trebui să înființeze mai întîi una masculină, care să joace un rol mai important în campionat!

IOSIF SUCIU, BUCUREȘTI. Divizia B n-a avut totdeauna două serii. În unele ediții, au existat cîte trei, patru și chiar... cinci serii, cum a fost, de pildă, la înființarea acestei competiții, în 1934. Iar în ediția 1946—47, la campionatul diviziei B au participat... 62 de echipe, împărțite în patru serii a cîte 15 și 16 echipe. Dar, evident, nivelul competiției era mult mai scăzut.

NELU QUINTUS, PLOIEȘTI. Un catren pentru Ilie Năstase:

Despre acest june brun,

Să-nțelegi ceva, nu poți:
Cum de este cel mai bun,
Dacă l-a... bătut pe toți?

TEODOR DEJEV, LUGASUL DE JOS. **1) „Dacă în meciul cu Cehoslovacia, Lucescu ar fi reluat mingea respinsă de Viktor, la lovitura de la 11 metri, și ar fi înscris, golul ar fi fost valabil?".** Sigur. Regulamentul îi dădea acest drept. Dar e mai bine să nu faci uz de această prevedere regulamentară, și să marchezi de la prima încercare! 2) Puskas n-a făcut parte din formația Real Madrid care a evoluat la București, în compania lui Dinamo, în cadul C.C.E.

MONICA B, GALAȚI. Nu mai înțeleg nimic: sînteți o suporteră a echipei Dinamo și ne rugați să vă spunem adresa clubului Steaua. Asta echivalează cu o... trădare. Oricum, vă satisfac rugămintea. Deci, notați: strada Plevnei nr. 114, sectorul 7.

ANDREI FURCA, CRISTUR. **„Sînt elev în clasa a VIII-a și aș vrea să mă înscriu la campionatul republican de șah prin corespondență".** Nimic mai ușor! Adresați-vă Federației române de șah (București, strada Vasile Conta nr. 16, sectorul 1), care are o subcomisie de șah prin corespondență.

Ilustrații: N. CLAUDIU

JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ

1964: INNSBRUCK

MULTE RECORDURI, ÎN CIUDA LIPSEI ZĂPEZII

EDIȚIA A IX-a

LOCUL: INNSBRUCK (Austria).
DATA: 29 ianuarie — 9 februarie 1964
PARTICIPANȚI: 1 186 sportivi (200 sportive) din 36 țări.
SPORTURI IN PROGRAM: **schiul alpin** (coborîre, slalom, slalom uriaș), **schi nordic** (15, 30, 50, 4x10 km bărbați, 5, 10, 3x5 km femei), **combinata nordică, sărituri speciale 70 m, sărituri speciale 90 m, patinaj viteză** (500, 1 500, 5 000, 10 000 m bărbați, 500, 1 000, 1 500, 3 000 m femei), **patinaj artistic** (bărbați, femei, perechi), **bob** (2 și 4 persoane), **sănioață** (bărbați — simplu și dublu — femei), **biatlon** (20 km), **hochei pe gheață**.
PROBA DEMONSTRATIVĂ: curling (german).
CELE MAI POPULATE STARTURI: slalom și slalom uriaș (96 concurenți din 28 țări).
PARTICIPAREA FEMININĂ: lărgită prin includerea probei de 5 km schi fond și proba de sănioață.
SPORTIVII ROMÂNI: au participat la fond schi (un concurent Gh. Rădescu la probele de fond și 3 concurenți la biatlon: Gyorgy Vilmoș, C. Carabela și Gh. Cimpoia), la bob cu 2 echipaje de 2 și unul de 4 (Panțuru, Pasovschi, Oancea, Cotacu, Maftei) și cu echipa de hochei pe gheață (N. Andrei, A. Biro, A. Crișan, Z. Csaka, I. Ferencz, I. Florescu, A. Ioanovici, I. Ionescu, A. Kalamar, D. Mihăilescu, A. Nagy, E. Pană, I. Sofian, G. Szabo, I. Szabo, I. Tiriac, D. Varga).
CELE MAI BUNE REZULTATE: **locul 6 la biatlon prin Gyorgy Vilmos** și locul 14 prin C. Carabela, locul 4 în grupa B la hochei pe gheață, locul 13 la bob 2 persoane prin echipajul I. Panțuru — H. Pasovschi.

G. VILMOȘ

După Oslo, un alt mare oraș, de data aceasta din inima Alpilor, a găzduit Jocurile Olimpice de iarnă. Innsbruck, capitala Tirolului, leagănul schiului alpin, a reușit să realizeze o organizare recunoscută unanim ca excepțională, în ciuda unor condiții foarte grele cauzate din lipsa zăpezii. 1964 a avut, într-adevăr, o iarnă săracă în zăpadă — cum nu se văzuse de cîteva decenii. Noroc că, organizatorii prevăzuseră totul. Mobilizînd 2 000 de soldați care au transportat pe pîrtii circa 20 000 metri cubi de zăpadă, ei au reușit să asigure buna desfășurare a tuturor probelor.

În privința participării și programului, J.O. de la Innsbruck au realizat cîteva recorduri. Astfel, numărul participanților s-a ridicat la 1 186 (986 bărbați și 200 femei), iar al națiunilor la 36 (recordurile anterioare, Cortina 819 competitori, 32 națiuni). Cu această ocazie și-au făcut debutul olimpic R. P. Mongolă, R. P. D. Coreeană, și Coreea de Sud. Numărul probelor a depășit și el recordul, ajungînd la 34 prin introducerea a două noi probe de schi (5 km femei și sărituri de pe trambulina de 70 m) și a unui nou sport, săniuța. Cel mai îmbucurător record l-a constituit, însă, numărul mare al spectatorilor care au atins cifra totală de aproape un milion (cu 400 000 mai mult ca la Oslo în 1952). Aceasta, în ciuda faptului că J.O. de la Innsbruck au fost numite jocurile televiziunii, fiind retransmise de numeroase posturi.

Din punct de vedere sportiv, nu s-au înregistrat răsturnări spectaculoase de valori. Nordicii au dominat din nou probele de fond masculine la schi prin doi mari campioni, finlandezul **Eero Mäntyranta** (15 și 30 km) și suedezul **Sixten Jernberg** (50 km), iar sovieticele pe cele feminine prin **Claudia Bojarscici** (5 și 10 km). Și la sărituri, după eclipsa de la Squaw Valley, norvegienii și finlandezii au revenit pe primul plan împărțindu-și cele 6 medalii.

Lidia SKOBLIKOVA (U.R.S.S.)

La probele alpine (unde s-a înregistrat recordul de participare cu 96 concurenți din 28 de țări) gazdele au cucerit cele mai multe medalii, dar la cele de aur schiorii francezi le-au fost egali, mai ales datorită surorilor Goitschel, dintre care Marielle devine cea mai tînără schioară campioană olimpică (la 18 ani). Cel mai tînăr medaliat de la Innsbruck a fost, însă, patinatorul artistic american Scott Allen (15 ani, medaliat cu bronz).

O mare campioană, sovietica Lidia Skoblikova, a trustat victoriile la patinaj viteză, reușind un record care amintește pe marii campioni ai primelor ediții: 4 medalii de aur. Un alt record s-a înregistrat la hochei: s-au jucat 64 de meciuri, număr neatins la nici o ediție anterioară. În grupa a doua au debutat la J.O. și hocheiștii români, reușind să ocupe un merituos loc patru (înaintea Austriei, Iugoslaviei, Italiei și Ungariei). Cele mai bune rezultate din istoria J.O. sportivii români le-au înregistrat însă, la biatlon, unde Gyorgy Vilmoș a ocupat locul 6, un singur foc ratat despărțindu-l de medalia de bronz.

Gh. EPURAN

CAMPIONII EDIȚIEI

Ca și la Oslo, un campion, mai precis o campioană, a alergărilor pe gheață, a cucerit cel mai mare număr de medalii de aur. Sovietica **LIDIA SKOBLIKOVA** se remarcase încă la J.O. de la Squaw Valley, cînd, la 21 de ani, ea reușise să cucerească două medalii de aur (în probele de 1 500 și 3 000 m) și să ocupe locul 4 în cursa de 1 000 m. Era prima prezență oficială a patinajului de viteză feminin la J.O. și doar 23 de concurente din 10 țări se prezentaseră la start. La Innsbruck, numărul participantelor a crescut la 39 și al țărilor la 13. Progresele realizate de Skoblikova au fost, însă, atît de mari încît ea nu a lăsat nici o speranță adversarelor, cîștigînd cu diferențe categorice toate cele 4 probe. Cu această performanță, Skoblikova a devenit cea mai mare cumulardă de medalii olimpice de aur (6), întrecînd seria finlandezului Clas Thaunberg (5 aur, 1 argint, 1 bronz). La schi marele campion al ediției a fost finlandezul **Eero Mäntyranta**, cîștigător al medaliilor de aur la 15 și 30 km și al unei medalii de argint în echipa de ștafetă. El își începuse cariera olimpică în 1960 (locul 6 la 15 km și medalia de aur la ștafeta 4X10 km) și a continuat-o pînă în 1968 cînd a adăugat colecției sale încă 3 medalii (argint, la 15 km, bronz la 30 și 4x10 m).

La probele alpine, nici un schior nu a dominat întrecerile cum a făcut-o T. Seiler, în 1956, și cum o va face J. C. Killy, în 1968. Vedetele J.O. au fost, însă, surorile **Goitschel** care au ocupat primele locuri la slalomuri, împărțindu-și frățește medaliile. Un viitor mare campion J. C. Killy își anunța însă sosirea (locul 5 la slalomul uriaș), iar altul, Carl Schranz, era nevoit să se mulțumească doar cu medalia de argint (tot la slalom uriaș), neputîndu-și încorona pînă astăzi strălucita și lunga carieră cu o medalie olimpică de aur.

„TRIPLETA GYÖRFY"

Sînteți, desigur, obișnuiți, cu un Györfy vulcanic, demarînd irezistibil pe aripa stîngă în echipa „Steagul roșu" Brașov, amețind apărările și sperlindu-i pe portari.

Imaginea noastră ni-l prezintă pe talentatul fotbalist brașovean, în altă postură: în aceea de tată blînd și drăgăstos. În brațele sale, se află ultimul... trofeu, Dalma, un mini-mini junior, care, într-o bună zi, împreună cu fratele său mai mare, Csaba, în vîrstă de cinci ani, vor alcătui, probabil, viitoarea aripă a „stegarilor"...

Ocupat cu creșterea lor, Györfy n-a renunțat la visul său de a se număra printre cei 11 purtători ai tricoului echipei naționale. De cîteva ori poarta reprezentativei s-a întredeschis și pentru el, dar s-a închis la loc...

Nu se poate, însă, să nu vină și ziua cea mare... Györfy crede în ea!

Text: C. GRUIA
Foto: Eugen BOGDAN

FOARTE BINE...

...că Dobrin a primit mai multe aplauze decît Spiess, că lui Boc, altfel ambițios și merituos în '71, i s-a întins o cupă de șampanie în cinstea superbului, imparabilului autogol înscris în meciul cu placizii danezi, că lui Mircea Lucescu i s-a oferit un cataif ca să uite, ca să se mai îndulcească după acel 11 metri ratat atît de elegant, de grațios, făcut cadou portarului Viktor, cu prilejul sărbătorilor de iarnă!

Foarte bine că de Revelion mai toți artiștii simpatizanți ai scenei noastre au spus și chiar au cîntat cuplete sportive, dintre care multe aveau ca leit motiv „Hai să ne pupăm sub vîsc" și că majoritatea versurilor acestor cuplete presărau beteală și confetti pe unele lucruri cam-așa-și-pe-dincolo.

În preajma brazilor cu maxi-jupe de globuri multicolore nici nu se cădea să fie altfel.

Dar acum, că pîftia s-a terminat, că vîntul cîntă la xilofon pe sticlele goale de Murfatlar de pe balcon, acum că tortul miroase a lumînări stinse și că musafirii au luat, în sfîrșit, autobuzul 37 și-au plecat, e cazul să ne gîndim, lucizi și ambițioși și mai ales puternici și proaspeți, la ce va urma, la Campionatul Europei (care nu e un menuet), la Cupa Cupelor (unde nu vom juca împotriva spirituosului Ciupi Rădulescu), la Cupa UEFA (unde fundașii adverși au adesea fizicul lui Cassius Clay) și dacă se poate, la tot felul de cupe, în care ne-am calificat sau ar fi bine să ne calificăm.

E foarte bine că în 1971 fotbalul românesc a cucerit victorii de prestigiu, că a fost avansat în ierarhia fotbalului de pe mapamond la gradul de... locotenent-major, dar să nu uităm că pînă la gradul de general, acela la care trebuie să ajungă, mai are de primit stele și fire de păr alb la tîmple.

E foarte bine dacă cineva se gîndește la toate lucrurile astea și la multe altele pe deasupra.

Dan MUTAȘCU

CENTENARUL... fotbalului

Fotbalul este un joc sportiv multiseculat. Mărturii materiale au convins contemporanii noștri că jocuri „cu mingea și piciorul" se practicau în China antică, în vechea Eladă, în Italia Renașterii, în Anglia secolului al XVI-lea. Dar, la început, fiecare juca cum îi tăia capul. Abia în anul 1863, prin înființarea Asociației engleze de fotbal, se poate afirma că fotbalul și-a început existența sa modernă. Regulamentul adoptat atunci, a determinat individualitatea jocului de fotbal-asociație, prin separarea sa de rugby și de alte jocuri cu piciorul. Caracteristic pentru fotbalul-asociație era tocmai interzicerea jucării balonului cu mîna. „Marea schismă" între fotbal și rugby se produsese. Totuși...

Curînd după aceea, cei care au pledat pentru jocul „numai cu piciorul" au înțeles că acestuj joc îi lipsește ceva. Și-au dat seama că poarta, asaltată de unsprezece jucători, este prea neajutorată, prea vulnerabilă, prea goală.

Nu poarta nu rămînea neapărată. La era „păzită" de un fundaș, a cărui misiune era să „atace" adversarul scăpat cu balonul, să-i scoată mingea „din picioare", să degajeze terenul, să repună balonul în joc, să respingă în corner. Fireste, însă, totul — cu piciorul, căci regulamentul nu îngăduie jocul cu mîna.

Istoria fotbalului nu a păstrat numele celui care a avut, prima oară, ideea de a „ajuta" apărarea echipelor. Dar în hronicul acestui joc a rămas data: 1871. Atunci s-a stabilit, prin prevederi regulamentare, că unul dintre jucători are dreptul ca, în fața porții, să joace balonul cu mîna: să-l prindă, să-l respingă cu pumnul, să-l atingă cu vîrful degetelor. De aceea, în 1971 s-a sărbătorit în Anglia centenarul portarului de fotbal.

Cei care în 1871 au adoptat prevederea regulamentară ce a determinat apariția portarului în fotbal, nici nu și-au imaginat ce fapt minunat au comis, ce inspirație fericită au avut. Acordînd portarului drepturi largi, speciale, prin această mică — în aparență — corectură a regulamentului, ei au deschis drum unei arte sportive minunate, necunoscute pînă atunci. Gîndiți-vă: oare fotbalul ar mai fi fotbal, dacă nu ar exista portarii?

Postul nr 1 dintr-o echipă de fotbal este un post deosebit. Conferind drepturi superioare față de partenerii de întrecere, el presupune și cerințe superioare. Oamenii se întîlnesc frecvent cu situații în care sînt puși să ia decizii rapide și neclintite. Firește, și în sport apar astfel de situații. Însă se poate aprecia că nici un sport nu pune problema deciziei atît de categoric, de acut, de plin de responsabilitate, ca postul de portar de fotbal.

Pe nimeni nu tîntuiește așa de apăsător mulțimea privirilor ca pe portar, care, în cursul desfășurării acestui joc trebuie să ia, în fracțiuni de secundă, hotăriri de cea mai mare importanță. Iar o greșeală a portarului cîntărește în balanța jocului de fotbal mult mai mult decît zeci de greșeli ale atacanților. Aproape totdeauna postul de portar formează oameni ambițioși, curajoși, fermi.

Ce a păstrat pînă la noi istoria fotbalului? Ce cunoaștem astăzi despre primii portari de fotbal?

Personalitatea lui **Ricardo Zamora** a dominat lumea fotbalistică a anilor '20. Având o agilitate legendară și un „simț al balonului" ieșit din comun, celebrul portar spaniol, de numele căruia sînt legate mare parte din succesele reprezentativei ilispanice (inclusiv prima înfrîngere a Angliei pe continent: 3—4 cu Spania la Madrid, 15 mai 1929), este considerat și astăzi, de mulți cunoscători, cel mai bun portar al tuturor timpurilor.

Frantisek Planicka, supranumit „pisica din Praga", era considerat asul ieșirilor din poartă, avînd un bilanț de invidiat (76 de partide în naționala Cehoslovaciei 1925—1938 și 145o de meciuri în echipa de club Slavia Praga).

Rudi Hiden, poreclit „leul din Prater", și-a legat numele de epoca de glorie a Wundermannschaft-ului austriac, echipamînunte creată de Hugo Meisl, care între 16 mai 1931 și 10 decembrie 1932 a cîștigat 11 partide din 15 (o singură înfrîngere: 3—4 la Londra cu Anglia). Considerat specialistul fazelor fixe (are la activ 40 de penalty-uri apărate), Hiden a „introdus", în tactica jocului, degajările din mînă pînă la centrul terenului de joc.

Aldo Olivieri a rămas în istorie ca unul dintre cei mai curajoși goalkeeperi ai lumii (de altfel, are „la activ" 10 coaste rupte). El a jucat de 25 de ori în naționala Italiei (de două ori contra reprezentativei României), a fost campion mondial în 1938, cu „Squadra azzurra", și a făcut parte de două ori din selecționata Europei.

Și în fotbalul românesc din această perioadă a activat o întreagă pleiadă de portari remarcabili. Simpla trecere în revistă a acestor nume celebre este elocventă:

Adalbert Ritter, primul portar al reprezentativei (în meciul de debut de la Belgrad, 8 iunie 1922) de cinci ori campion al țării (cu Chinezul Timișoara, 1921—1926); **William Zombory**, specialistul... executării loviturilor de pedeapsă; **Jean Lăpușneanu**, portarul naționalei la prima ei participare la un campionat mondial; **Dumitru Pavlovici**, „pantera Ripensiei", portarul care deține cel mai mare număr (18) de selecționări în echipa națională, în perioada interbelică; **Andrei Sepci**, eroul Balcaniadei din dealul Spirii, al celebrei Balcaniade a lui „13—0"; **Mircea David** „il Dio", cel care a apărat șase penalty-uri într-un meci (Minerul Lupeni — C.A.O. tineret 4—2 în 1933), eroul celor patru finale de cupă Venus — Rapid (1940) și, mai cu seamă, al partidei Italia — România (2—1, la Roma, în 1940), portarul care a suferit nici mai mult, nici mai puțin de 21 de fracturi.

În perioada de după cel de-al doilea război mondial, „arta portarului" a căpătat străluciri noi. Tot mai mulți sînt, în această perioadă, goalkeeperii de marcă, al căror joc face deliciul tribunelor.

Să vi-i reamintim:

Pe **Vlado Beara**, eroul partidelor Iugoslavia — U.R.S.S. din optimile de finală ale turneului olimpic 1952 (5—5 la 20 iulie la Tampere, după ce în min. 75, la 5—1. Beara era eliminat de pe teren, și 3—1 în rejucare, două zile mai tîrziu).

Pe **Gyula Grosics** cu 84 de selecționări în reprezentativa maghiară, participant de frunte la epoca de glorie 1950—1955 a fotbalului din țara vecină.

Pe uruguayanul **Roquet Maspoli**, participant la triumful echipei sale naționale pe Maracana, în finala Campionatului mondial din 1950.

Pe brazilianul **Gilmar**, singurul portar din lume care a cucerit două titluri de campion mondial (1958 și 1962).

Pe **Giuliani Sarti**, supranumit „portarul de gheață": a cucerit (cu Internazionale Milano) două titluri de campion al Italiei, de două ori „Cupa campionilor europeni" și de două ori „Cupa intercontinentală".

Pe **Gordon Banks**, care în cele 9 partide jucate cu naționala Angliei în Campionatele mondiale (în 1966 și 1970), a primit numai 3 goluri.

Sau pe sovieticul **Iașin**, „bătrînul Lev", portarul cu 78 de selecționări în echipa Uniunii Sovietice, considerat Zamora al zilelor noastre.

Fotbalul românesc de după eliberare a fost și el marcat de personalități proeminente de portari.

Figura lui **Ion Voinescu** este, de departe, dominanta acestei perioade. Cu 22 de selecționări în echipa națională, cu 6 titluri de campion al țării, cu 3 finale ale „Cupei României" cîștigate, Ion Voinescu este considerat de specialiști cel mai bun portar român al tuturor timpurilor.

Costică Toma a rămas în memoria iubitorilor fotbalului ca „umbra" lui Voinescu. Ani de-a rîndul, poarta echipei C.C.A. și cea a reprezentativei tricolore a fost păzită „împreună" de acești doi mari goalkeeperi. Dar numele lui Toma rămîne nemijlocit legat de memorabila partidă Iugoslavia — România (0—1, la Belgrad, 1956), în care, înlocuindu-l pe Voinescu (accidentat), a apărat de o manieră entuziasmantă (între altele, a blocat și un penalty).

Dar **Alexandru Marky**, portarul marii I.T.A., a anilor 1946—1948, sau regretatul **Aurel Crișnic**, exemplu de sportivitate și fair-play, sau **Florea Birtașu** (din păcate, prea des „pomenit" în legătură cu primirea golului lui Safranek, de la 35 de metri, în meciul România — Cehoslovacia din 1953), sau **Gheorghe Dungu**, sau **Petre Mîndru** nu s-nt ei figuri de prestigiu în galeria portarilor marcanți ai țării noastre?

Dar timpul trece, viața își continuă cursul. Ștafeta este purtată în mîini bune și va fi predată cu mîndrie generațiilor viitoare.

„Bătrînii" **Ilie Datcu** și **Mihai Ionescu** culeg, în continuare, aplauzele publicului pentru evoluții remarcabile. **Vasile Suciu** este deținătorul unui „record" demn de invidiat: de 5 ori cîștigător al „Cupei României". **Stere Adamache**, portarul tricolorilor „mexicani", este singurul portar român care are la activ trei partide în turneul final al Campionatului mondial.

Adăugați, vă rugăm, la cei de mai sus, pe **Narcis Coman** („fiul rătăcitor" al zilelor noastre), pe „ghiulgiulețul" **Aristică Ghiță**, și, mai ales, pe **Necula Răducanu**, uriașul Rică, cel care speră nemărturisit (încă!) să-l întrecă pe Voinescu ca număr de selecționări în echipa României, și veți avea o imagine a ceea ce este „arta portarului" în fotbalul românesc contemporan.

În încheiere, o temă de meditație:

Nu este oare nedrept ca unui asemenea tip de jucători, agili și puternici, curajoși și hotărîți, să i se marcheze (locmai lui!) golul, rațiunea de a fi a jocului de fotbal?

Dar acesta este fotbalul! Fără această „ingenuncherea" portarului, fără explozia de entuziasm a atacantului care a înscris, fără toate aceatea fotbalul n-ar mai fi fotbal!

ing. EUGEN PETRESCU